

Катерина Пономарьова,
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник,
провідний науковий співробітник
відділу початкової освіти
Інституту педагогіки НАПН України

ДИДАКТИКО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ 2 КЛАСУ

Анотація

У тезах розкрито сутність і функції дидактико-методичного забезпечення з української мови для 2 класу. Визначено його характерні ознаки в умовах компетентісно орієнтованого навчання.

Ключові слова: дидактико-методичне забезпечення, навчання української мови, 2 клас.

Аннотация

В тезисах раскрыта сущность и функции дидактико-методического обеспечения по украинскому языку для 2 класса. Определены его характерные признаки в условиях компетентностно ориентированного обучения.

Ключевые слова: дидактико-методическое обеспечение, обучение украинскому языку, 2 класс.

Abstract

The theses reveal the essence and functions of didactic and methodological support of Ukrainian language for second class. Its characteristic features under the conditions of the competence oriented training are defined.

Key words: didactic and methodological support, teaching of Ukrainian language, second grade.

Самореалізація особистості в соціальному середовищі значною мірою залежить від рівня її комунікативної культури, формування якої розпочинається в початковій школі. Відсутність цілеспрямованого формування комунікативних умінь у молодших школярів гальмує їхній внутрішній розвиток та унеможливорює повноцінну реалізацію себе в навчанні, серед однолітків і соціумі загалом. Тому, в контексті сучасного реформування початкової освіти, провідною метою навчання української мови є формування комунікативної компетентності учнів. [1]

Пріоритетом сучасної мовної освіти стає навчання, орієнтоване на формування у школярів комунікативних умінь: спілкуватися, слухати і чути

партнера, співпрацювати, вільно, чітко і зрозуміло висловлювати свою точку зору, відстоювати власну позицію, аргументовано переконувати інших, бути толерантним до різних думок.

Сучасні вимоги до шкільної мовної освіти зумовлюють відхід від традиційного вивчення мови, яке обмежується засвоєнням теоретичних знань та правил правопису, і спрямування шкільного мовного курсу на формування комунікативної компетентності учнів.

Особливої актуальності набуває формування комунікативної компетентності учнів початкової школи у процесі навчання української мови. Адже молодший шкільний вік надзвичайно сприятливий для оволодіння комунікативними вміннями і навичками, оскільки в дітей цього віку легко формуються мовленнєвий слух та артикуляція, вони залюбки засвоюються нові слова і сталі вислови, оволодівають лінгвістичними конструкціями, виявляють інтерес і чутливість до мовних явищ, прагнуть до спілкування і швидко набувають мовленнєвого досвіду. [2]

Спрямованість процесу навчання молодших школярів української мови на реалізацію компетентнісного підходу передбачає створення нового дидактико-методичного забезпечення.

Дидактико-методичне забезпечення ми розглядаємо, як сукупність взаємопов'язаних навчальних засобів з конкретного предмета (підручників, посібників, мультимедійних засобів, різноманітного дидактичного матеріалу тощо), метою яких є повноцінна реалізація навчальних, розвивальних і виховних цілей, визначених освітньою програмою.

Створення нового дидактико-методичного забезпечення здійснюється з урахуванням функцій, які на нього покладені. За умов компетентнісного підходу засоби навчання мають виконувати не тільки інформаційну, а й мотиваційну і розвивальну функції. [3]

Зокрема, засобами мотивації вивчення української мови в початковій школі є завдання, що спонукають до пошуку значущих для учня результатів, цікавий текстовий та ілюстративний матеріал підручників і посібників,

дидактичні ігри, вправи, що передбачають нестандартний і цікавий для учнів процес виконання тощо.

З метою реалізації розвивальної функції в сучасних навчальних засобах має бути система завдань, спрямована на розвиток пізнавальних здібностей учнів, формування умінь аналізувати, порівнювати, узагальнювати, робити висновки, а також на формування здатності застосовувати набуті знання, уміння, способи дій, досвід у нових ситуаціях.

Актуальним у 2 класі залишається формування в процесі навчання української мови загальнонавчальних умінь і навичок, які є важливим складником ключової компетентності уміння вчитися. З цією метою до дидактико-методичного забезпечення мають входити схеми, таблиці, пам'ятки, алгоритми, зразки виконання завдань і т. ін.

Характерними ознаками дидактико-методичного забезпечення компетентісно орієнтованого навчання української мови учнів 2 класу є цілісна система завдань і вправ, спрямована на досягнення передбачених освітньою програмою результатів навчання, раціональне співвідношення завдань різних когнітивних рівнів, дидактичний матеріал для забезпечення диференційованого підходу в навчанні, організації парної і групової роботи, рефлексії.

Література

1. Державний стандарт початкової загальної освіти [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dano.dp.ua/attachments/article/303/Державний%20стандарт%20початкової%20освіти.pdf>.
2. Організаційні форми навчання у початковій школі : посібник / О. Я. Савченко, Н. М. Бібік, В. О. Мартиненко та ін.; за наук. ред. Бібік Н. М. – К. : Видавничий дім «Сам», 2017. – 304 с.
3. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1-2 та 3-4 класи. Київ: Світоч, 2019. 336 с.